

BM KATASZTRÓFAVÉDELMI OKTATÁSI KÖZPONT

KÉPZÉSI PROGRAM

TŰZOLTÓTECHNIKA KEZELŐI TANFOLYAMOK

**2.
EMELŐKOSARAS GÉPJÁRMŰ KEZELŐI TANFOLYAM**

2004.

AZ EMELŐKOSARAS GÉPJÁRMŰ MŰSZAKI SAJÁTOSÁGAI, KEZELÉSE ÉS ALKALMAZÁSTECHNIKÁJA

A tanfolyam tanításának célja:

A képzésben résztvevők ismerjék meg az emelőkosaras gépjárművek felépítését, műszaki paramétereit, működési sajátosságait. Szerezzenek ismereteket az ellenőrzési és a kezelői szintű karbantartási feladatokról.

Ismerjék meg az emelőkosaras gépjárművekkel történő beavatkozások munkavédelmi és biztonságtechnikai előírásait. A káresetek alkalmával tudják végrehajtani a különböző életmentési, tűzoltási és műszaki mentési feladatokat.

A tanfolyamon történő részvétel feltételei:

- legalább tűzoltó szakképesítés (OKJ azonosító szám: 32 8915 01), illetve a 2002. december 31. előtt szerzett 6 hetes alapfokú tűzoltó tanfolyami végzettség,
- a kezelői feladatok ellátásához szükséges egészségügyi alkalmasság, ami magába foglalja a magasban végzett tűzoltási és mentési feladatok végzésére való egészségügyi alkalmasságot,
- tűzoltóság, vagy katasztrófavédelmi szerv által történő beiskolázás,
- tűzoltótechnika kezelői alaptanfolyami végzettség.

A képzés rendje:

Az emelőkosaras gépjármű kezelői képzés lebonyolítása 1 hetes időtartamban történik az BM KOK Képzési Rendje szerint.

A tanfolyam tananyaga:

1. téma: Emelőkosaras gépjármű szerkezettan

A téma anyaga:

Az emelőkosaras gépjárművekkel kapcsolatos fogalom meghatározások. Az emelőkosaras gépjárművek felépítésének fontosabb jellegzetességei.

A jármű alváz és felépítmény általános műszaki jellemzői, fontosabb paramétereit. A tengelyfelfüggesztések, tengelyreteszések műszaki kialakításai és működési jellemzői. Az emelőkosaras gépjárművek hajtástechnikai rendszereinek fajtái, feladatuk, felépítésük és működésük. Az emelőkosaras gépjárművek kezelőszerveinek elhelyezkedése, feladata, működtetési funkciói. A fedélzeti számítógép működési és működtetési funkciói. Az emelőkosaras gépjárművek biztonsági berendezéseinek feladata, fajtái és technikai jellegzetességei. A málházott felszerelések és eszközök fajtái és jellemzőik.

Követelményszint:

A képzésben résztvevők **ismeret** szinten sajátítsák el:

- az emelőkosaras gépjárművekkel kapcsolatos fogalmakat,
- az emelőkosaras gépjárművek rendeltetését, alkalmazási területeit,

- az emelőkosaras gépjárművek műszaki, tűzoltó-technikai felépítését,
- az emelőkosaras gépjárművek főbb műszaki paramétereit,
- a málházott felszerelések és eszközök fajtáit, jellemzőit.

A képzésben résztvevők **megértés** szinten sajátítsák el:

- a tengelyfelfüggesztések, tengelyreteszelvek műszaki kialakításait és működési sajátosságait,
- az emelőkosaras gépjárművek hajtástechnikai rendszereinek fajtáit, feladatukat, felépítésüket és működésüket,
- a kezelőszervek helyét, feladatait,
- a működési tartomány felügyeleti rendszer technikai jellegzetességeit, működési és működtetési funkcióit,
- a biztonsági berendezések fajtáit, műszaki jellemzőiket,
- a működési tartomány jellemzőit,
- a működési tartomány kihasználtságának taktikai lehetőségeit.

A képzésben résztvevők **alkalmazás** szinten sajátítsák el:

- az emelőkosaras gépjárművek kezelőszerveinek működtetési funkcióit,
- az emelőkosaras gépjárművek kárhelyen történő megtelepítésének szabályait,
- az emelőkosaras gépjárművek különböző beavatkozási körülmények közötti kezelésének szabályait,
- az emelőkosaras gépjárművek kezelését a különböző taktikai lehetőségek alapján,
- az emelőkosaras gépjárművek vészüzem rendszerének kezelését és alkalmazási feltételeit,
- az emelőkosaras gépjárművek rendszeres és időszakos karbantartási igényeit.

2. téma: Az emelőkosaras gépjárművek biztonságtechnikája

A téma anyaga:

Munkavédelmi és biztonságtechnikai alapfogalmak. Az emelőkosaras gépjárművek kezelésének személyi feltételei. A működés lehetséges veszélyforrásai. Az emelőkosaras gépjárművek biztonsági berendezéseinek funkciói. Az emelőkosaras gépjárművek üzemeltetésére vonatkozó általános szabályok. Az Emelőgép Biztonsági Szabályzat emelőkosaras gépjárművek kezelésére, üzemeltetésére vonatkozó előírásai. A tűzoltási-, műszaki mentési-, és katasztrófa-elhárítási beavatkozások speciális sajátosságai. Különböző beavatkozások során a betartandó munkavédelmi és biztonságtechnikai előírások, szabályok.

Követelményszint:

A képzésben résztvevők **ismeret** szinten sajátítsák el:

- a használatos alapfogalmak körét (emelőgép, üzemeltető, karbantartó, kezelő, emelőgép ügyintéző, működési tartomány)
- a személyi feltételeket,
- a kezeléskor fellépő veszélyforrásokat,
- a munkavédelmi oktatások rendszerességét.

A képzésben résztvevők **megértés** szinten sajátítsák el:

- az emelőkosaras gépjárművek biztonsági egységeinek rendszerét és azok funkcióit,

- az emelőkosaras gépjárművek alkalmazásakor fellépő hatások, fizikai törvényszerűségek biztonságot befolyásoló összefüggéseit.

A képzésben résztvevők **alkalmazás** szinten sajátítsák el:

- az egyéni védőeszközök használatának előírásait,
- az emelőkosaras gépjárművek biztonsági berendezéseinek vizsgálatát,
- a felépítmény és a támasztólábak hidraulikus munkavégző elemeinek ellenőrzési feladatait,
- az emelőkosaras gépjárművek üzemeltetésére vonatkozó általános és speciális szabályokat:
  - az emelőkosaras gépjárművek telepítésének szabályait,
  - a kezelőre vonatkozó előírásokat,
  - az emelőkosaras gépjárművek mozgásának szabályait,
  - szélsőséges körülmények közötti munkavégzés előírásait,
  - erősáramú szabadvezeték közelében a munkavégzés szabályait,
  - az életmentési, tűzoltási és a műszaki mentési beavatkozások speciális sajátosságait.

A képzésben résztvevők **jártasság** szinten sajátítsák el:

- az üzembe helyezés és a különböző beavatkozási körülményekhez kapcsolódó üzemeltetés biztonságos végrehajtását.

3. téma: Gépkezelés módszere és gyakorlata

A téma anyaga:

Az emelőkosaras gépjármű közúton és terepen történő vezetésének elvei, módszerei. Az emelőkosaras gépjármű megtelepítése különböző beavatkozási körülmények között. Munkavégzés szélsőséges munkakörülmények között (erős szélben, elektromos felsővezeték környezetében, veszélyes anyagok jelenlétében). Vészüzemben történő működtetés.

Követelményszint:

A képzésben résztvevők **ismeret** szinten sajátítsák el:

- a vezetéstechnikai, és a kezeléssel kapcsolatos alapelveket.

A képzésben résztvevők **megértés** szinten sajátítsák el:

- az emelőkosaras gépjárművek biztonságos telepítéséhez szükséges talajmechanikai jellemzőket,
- a kezelés biztonsági körülményeit, tényezőit és a biztonság kezeléstechnikai elveit.

A képzésben résztvevők **alkalmazás** szinten sajátítsák el:

- az emelőkosaras gépjárművek közúton és terepen történő vezetésének módszereit,
- az emelőkosaras gépjárművek megtelepítésének módozatait,
- a különféle beavatkozási körülmények közötti munkavégzés lehetőségeit, módszereit,
- az emelőkosaras gépjárművek vészüzemére vonatkozó működtetési lehetőségeit,
- a beavatkozások sajátosságaihoz igazodó taktikai lehetőségeket.

A képzésben résztvevők **jártasság** szinten tudják végrehajtani:

- a kárelhárítások alkalmával, emelőkosaras gépjárművel a különböző taktikai feladatokat,
- vészüzemi működtetési feladatokat,
- a rendszeres és időszakos karbantartási feladatokat.

4. téma: Egyéni gépkezelési gyakorlat

Az emelőkosaras gépjármű kezelői tanfolyam egyéni gépkezelési gyakorlata a tanfolyam BM KOK-ban végrehajtott felkészítési szakaszában megtanult elméleti és gyakorlati tudásanyagára építve, annak alkalmazásával, a megadott útmutató segítségével történő egyéni felkészítés.

A gyakorlatok végrehajtása a biztonságtechnikai, valamint taktikai előírások és elvek betartásával, a beiskolázó szervnél felügyelet mellett történik.

A téma anyaga:

Az emelőkosaras gépjármű ellenőrzése, karbantartása, kezelői szintű hibaelhárítás. Különböző taktikai, beavatkozási feladatok végrehajtása különböző körülmények között.

Követelményszint:

A képzésben résztvevők **jártasság** szinten tudják végrehajtani:

- adott pontról személyek magasból mentését,
- adott pontról történő tárgymentést,
- adott működési magasságban tűzoltási feladatokat.

A képzésben résztvevők **készség** szinten tudják végrehajtani:

- az emelőkosaras gépjármű ellenőrzését, karbantartását,
- a kezelői szintű hibaelhárítási feladatokat,
- az emelőkosaras gépjármű szabályos megtelepítését.

A tanfolyammal kapcsolatos egyéb rendelkezések:

A képzési követelmények teljesítéséhez 30 óra egyéni gépkezelési gyakorlat szükséges, ha a képzésben résztvevő nem rendelkezik előzőleg megszerzett, az érvényben lévő előírásoknak megfelelő emelőkosaras gépjármű kezelői végzettséggel, ami jogosultságot ad emelőkosaras tűzoltó gépjármű kezelésére.

5. Elméleti és gyakorlati vizsga

A tanfolyam során megismert és elsajátított tananyag elméleti és gyakorlati visszakerdezése, amely során a vizsgázó bizonyosságot tesz, hogy képes az emelőkosaras gépjármű szakszerű és biztonságos kezelésére, valamint az alkalmazás során felmerülő feladatok végrehajtására.

A tanfolyam óraelosztása

S. sz.	A téma megnevezése	Összóra	Elmélet	Gyakorlat	Ellenőrzés
1	Emelőkosaras gépjármű szerkezetana és alkalmazhatósága	12	12	-	-
2.	Munkavédelem, biztonságtechnika	6	6	-	-
3.	Gépkezelés módszere és gyakorlata	18	-	18	-
4.	Egyéni gépkezelési gyakorlat	30 (20) *	-	30 (20) *	-
5.	Elméleti és gyakorlati vizsga	6	-	-	6
Összesen		72 (62)	18	48 (38)	6

* A képzési követelmények teljesítéséhez 20 óra egyéni gépkezelési gyakorlat szükséges, ha a képzésben résztvevő rendelkezik a jogszabályokban és előírásokban rögzítetteknek megfelelő (nem a tanfolyam tárgyát képező, előzőleg megszerzett) emelőkosaras gépjármű kezelésére feljogosító tűzoltótechnika kezelői képzettséggel.